

**ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Рев-233/05
Бања Лука, 8.12.2006. године**

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Стаке Гојковић, као предсједника вијећа, Петра Бајића, Стевана Савића, Дарка Осмића и Драгослава Лукића, као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца Е. К. из М., кога заступа О. Р., адвокат из Н., против туженог ЗДП Р. и ТЕ Г., кога заступа пуномоћник Р. С. из Г., ради плаћања накнаде из основа експропријације непокретности, одлучујући о ревизији тужилаца против пресуде Окружног суда у Т., Гж-360/04 од 24.1.2005. године, на сједници одражној 8.12.2006. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеним рјешењем Основног суда у Н., П-77/00 од 26.4.2002. године огласио се ненадлежним за одлучивање о захтјеву тужиоца којим је тражио "да му тужени плати накнаду вриједности његових некретнина, куће, љетне кухиње и младог воћњака а према процјени вјештака".

Другостепеном пресудом Окружног суда у Т., Гж-360/04 од 24.1.2005. године, преиначено је првостепено рјешење тако што је одбијен захтјев тужиоца да му тужени плати накнаду из основа експроприсаних непокретности према процјени вјештака.

Тужени ревизијом побија другостепену пресуду због повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, са приједлогом да се побијана пресуда укине и предмет врати другостепеном суду на поновно суђење.

Тужени у одговору на ревизију тужиоца оспорио је наводе ревизије и предложио да се иста одбије.

Ревизија није основана.

У тужби тужилац захтјевом тражи да му тужени плати накнаду за непокретности—кућу, љетну кухињу и млади воћњак по основу експропријације непокретности његовог оца З. К., а које се налазе на експроприсаним непокретностима његовог оца.

Током поступка је утврђено, што није ни спорно међу странкама, да је оцу тужиоца З. К. рјешењем Општинског органа управе СО Г. од 25.8.1975. године, експроприсано земљишта укупне површине од 41810 м², и да му је преостало земљиште у површини од 18445 м², од чега 13050 м² пашњака и 4500 м² обрадивог земљишта, по његовом захтјеву експроприсано рјешењем Општинског секретаријата за послове управе, општине Г., 03-473-15 од 3.2.1988. године, у којем су наведене некретнине и то: к.ч. 948, њива звана В. треће класе површине 550 м²; к.ч. 953/2, њива треће класе, звана В., површине 2200 м² и ливаде треће класе површине 1300 м²; к.ч. 945 зв. Г.- Н., површине 358 м², к.ч. 962/2 зв. Г. неплодно површине 200 м²; к.ч. 963/1 њива треће класе, зв. В. површине 8900 м²; к.ч. 963/2 њива пете класе, зв. В. површине 795 м²; к.ч. 965 кућа са двориштем

неплодно, површине 242 м² заједно са кућом, шталом и колибом; к.ч. 1041 пашњак прве класе, зв. Б. површине 2820 м²; к.ч. 1042 пашњак прве класе зв. Б. површине 2330 м²; к.ч. 1043 пашњак прве класе зв. Б. површине 2560 м² и к.ч. 1044 пашњак прве класе зв. Б. површине 5340 м², све уписане у зк. ул. 81, 82, 83 и 432 К.О. Г., као и да је отац тужиоца током усмене расправе пред наведеним органом управе са туженим као корисником експроприсаних некретнина, дана 2.6.1989. године закључио споразум о накнади за наведене некретнине у укупном износу од 649.567.682,00 динара који му је исплаћен. Даље је утврђено да је по наведеном рјешењу о експропријацији тужени као корисник експроприсаних непокретности одмах ступио у посјед и да се на основу овог рјешења у земљишним књигама уписао са правом располагања; да је тужилац у поднеску од 17.12.2004. године прецизирао да допуњује тужбу тако што захтјевом тражи накнаду вриједности куће, љетне кухиње и младог воћњака које су одузете у поступку експропријације којим је експроприсано цјелокупно имање његовог оца З. К.; да тужилац нема грађевинску дозволу за изграђену кућу и љетну кухињу, нити посједује рјешење надлежног органа да је за кућу и љетну кухињу извршен технички пријем ових објеката и да тужени одбија да тужиоцу плати накнаду вриједности наведених непокретности.

Првостепени суд се позивом на одредбе чл. 16. ст. 1. и 2. и чл. 301. Закона о парничном поступку ("Службени лист СФРЈ", бр. 4/77 до 35/91, и "Сл. гласник РС" бр. 17/93 до 32/94, у даљем тексту: ЗПП), огласио ненадлежним за поступање по захтјеву тужиоца за плаћање накнаде за експроприсане непокретности и тужбу одбацио.

Другостепени суд је одлучујући о жалби тужиоца, а након што је одржао главну расправу дана 24.1.2005. године, преиначио првостепено рјешење и судио тако што је одбио тужбени захтјев за плаћање накнаде из основа експроприсаних непокретности према процјени вјештака, дајући разлоге: да је неспорно да захтјев тужиоца којим тражи плаћање накнаде за предметне непокретности – кућу, љетну кухињу и млади воћњак, по основу експропријације непокретности његовог оца З. К., које су биле подигнуте на експроприсаним парцелама његовог оца и да из рјешења о експропријацији непокретности од 3.2.1988. године произилази да су овом експроприсане све непокретности које су ближе наведене у том рјешењу, међу којима нису наведене непокретности тужиоца – кућа, љетна кухиња и млади воћњак, те како тужилац захтјевом тражи плаћање накнаде вриједност ових непокретности које су експроприсане у поступку експропријације цјелокупне имовине његовог оца, другостепени суд закључује да је извршеном исплатом накнаде за цјелокупну имовину његовог оца и ступањем у посјед ових непокретности од стране туженог као корисника експропријације, тужилац нема право на плаћање накнаде за наведене непокретности, јер оне нису биле предмет одлучивања од стране надлежног управног органа о експропријацији његових непокретности.

Одлука другостепеног суда је правилна и законита.

Да би суд у ванпарничном поступку по Закону о ванпарничном поступку ("Сл. лист СР БиХ"; број 10/89, у даљем тексту: ЗВП) – члан 146 и 147, одредио накнаду за експроприсане непокретности, потребно је да се испуне законске претпоставке: прва, да је од надлежног општинског органа управе донесено правоснажно рјешење о експропријацији непокретности, и друга, да се по правоснажности рјешења о експропријацији непокретности, из изјава учесника може утврдити да се споразум о накнади не може постићи односно да се споразум о накнади за експроприсане непокретности не постигне у року од два мјесеца од правоснажности рјешења о експропријацији.

А материја о експропријацији непокретности регулисана је одредбама чл. 29 – 31. Закона о експропријацији („Сл. лист СР БиХ“; бр. 12/87 до 38/89, у даљем тексту: ЗЕ), идентичне одредбе садржи Закон о експропријацији Републике Српске ("Сл. гласник РС" бр. 8/96 до 15-96), чл. 30. и 31, као и Закон о експропријацији Републике Српске ("Сл. гласник РС" бр. 112/06), чл. 30. и 31, који је сада у примјени у Републици Српској, по којима општински орган управе на чијем се подручју налазе непокретности које се експропришу, доноси рјешење о експропријацији непокретности.

У овом случају нижестепени судови су утврдили, што странке током поступка нису оспоравале, да непокретности за које тужилац захтјевом тражи утврђење новчане накнаде, нису експроприсане по правоснажном рјешењу о експропријацији донесеном од Општинског управног органа Општине Г. на чијем се подручју те непокретности налазе, нити су непокретности тужиоца (кућа, љетна кухиња и млади воћњак) биле предмет експропријације по рјешењу Општинског секретаријата за послове управе општине Г., 03-473-15 од 3.2.1988. године којим су његовом оцу З. К., као ранијем власнику тих непокретности, експроприсане преостале непокретности (потпуна експропријација) у површини од 18445 м² на којима су се поред осталог налазиле "кућа са двориштем, неплодно површине 242 м² заједно са кућом, шталом и колибом", за које му је у цјелости исплаћена накнада.

Према томе, за одлуку о новчаној накнади за непокретности за које тужилац захтјевом тражи њено утврђење, недостаје правоснажно рјешење о експропријацији тих непокретности, као законској претпоставци наведеној у одредби чл. 146. и 147. ЗВП-у, које се (рјешење) доноси у складу са наведеним одредбама ЗЕ, као посебним законом којим је уређена материја експропријације непокретности.

Због тога је одлука другостепеног суда којом је одбијен тужбени захтјев донесена правилном примјеном материјалног права.

Зато је ревизију тужиоца ваљало одбити као неосновану и примјеном одредби чл. 393. ЗПП, у вези са одредбом чл. 456. ст. 1. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 58/03 до 74/05, одлучити као у изреци.

Предсједник вијећа
Стака Гојковић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић